

PROTECCIÓ INTERNACIONAL DES DE L'ÀMBIT D'ACOLLIDA

Aproximació pràctica

Alicia Sánchez Masip

Advocada

Consell Comarcal
del Baix Llobregat

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Conceptes per començar:

espanyols/comunitaris/europeus i nacionals de tercers països.

Règim General estrangeria/règim comunitari/Protecció Internacional.

A cada grup de persones se li aplicarà una normativa segons la seva nacionalitat i el motiu per el qual s'han desplaçat a Espanya.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

La protecció internacional inclou: el dret d'asil, el refugi i la protecció subsidiària. Hi ha dos mecanismes més que poden ser associats a la protecció internacional: el re-assentament i la protecció temporal en cas d'afluència massiva de persones desplaçades. DRET RECONEGUT

- ▶ *Qui ho pot demanar:* persones que no tinguin la nacionalitat espanyola i els apàtrides.
- ▶ *Marc legal*

A nivell internacional: l'article 14 de la Declaració universal dels drets humans de 10 de desembre de 1948. Posteriorment, un seguit d'importants textos convencionals recullen aquest dret: la Declaració americana de drets i deures de l'home (1948, art. 27), la Convenció americana sobre drets humans (1969, art. 22), la Carta africana sobre drets humans (1981, art. 12), la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea (2007, art. 18).

Destaca la Convenció de Ginebra de 28 de juliol de 1951, sobre l'Estatut dels refugiats, el Protocol sobre l'Estatut dels Refugiats de 1967, i la Convenció sobre l'Estatut dels Apàtrides de 1954. En l'àmbit europeu destaquem sobretot el Reglament (CE) 343/2003 del Consell, de 18 de febrer de 2003.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Marc Europeu

Dublin III

La Directiva 2013/32/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, sobre procedimientos comunes para la concesión o la retirada de la protección internacional

La Directiva 2013/33/UE del Parlament Europeu, de 26 de juny de 2013 per la que s'aproven les normes per l'acollida dels sol.licitants de protecció internacional.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Marc legal estatal.

- ▶ 149.1.2 de la Constitució: declara la seva competència exclusiva sobre el dret d'asil. Aquesta competència es desenvolupa actualment a la Llei 12/2009, de 30 d'octubre, reguladora del Dret d'asil i de la protecció subsidiària, el Reial Decret 203/1995, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'aplicació de la Llei 5/1984 (pendent encara d'aprovació un reglament que desplegui la Llei 12/2009); el Reial Decret 1325/2003, de 24 de octubre, pel qual s'aprova el Reglament sobre règim de protecció temporal en cas d'afluència massiva de persones desplaçades; el Reial Decret 865/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de reconeixement de l'estatut d'apatrídia, així com determinats aspectes de les normes d'estrangeria.

La Generalitat no disposa de competències directes en protecció internacional, però del seu marc competencial, al títol IV de l'Estatut d'Autonomia, deriven les normes sectorials reguladores de serveis públics, prestacions i altres, als quals poden tenir accés els estrangers i els apàtrides.

La Generalitat i els ajuntaments disposen d'un espai d'actuació legal: competències en educació, sanitat, serveis socials i acollida.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

ENTREM EN MATERIA: CONCEPTES BÀSICS

Òrgan protector/Estats (ACNUR, UNRWA)

Agent perseguidor

Tercer estat Segur, llistat països segurs

Grups vulnerables: MENA, Trata, Tortura, dones embarassades...

- ▶ Europa fortalesa. Tractat d'Amsterdam
- ▶ Fronteres exteriors. Manca de previsions efectives per als sol·licitants:
- ▶ Acord Schengen, Conveni d'aplicació: SIS I, SIS II. SIRENE DGP, VIS, sistema d'informació de visat...
- ▶ FRONTEX, (és una agència). Control de les fronteres exteriors. Un 80% refugiats.
- ▶ European Border and Coast Guard Agency
- ▶ Llei 12/2009, Art. 38. Els ambaixadors podran promoure el trasllat. Desenvolupament per el Reglament de les condicions d'accés i procediment d'avaluació de necessitat de trasllat a territori.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

REFUGIAT

Nacional d'un tercer país, que:

1. Té temor fundat a ser perseguit per motius de raça, religió, nacionalitat, opinions polítiques o pertinença a determinat grup social.
2. Està fora del seus país de nacionalitat.
3. No pot, o a causa d'aquest temors, no vol acollir-se a la protecció del seu país.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

PROTECCIO SUBSIDIARIA

Nacional de tercer país que:

1. No reuneix els requisits per ser refugiat.
2. Es donen motius fundats per creure que si retorna al seu país d'origen s'enfrontaria a un risc real de patir algun dels següents danys greus:
 - condemna a la pena de mort o execució.
 - tortura o penes o tracta inhumà o degradant,
 - Amenaces greus o individuals contra la vida o integritat física d'un civil motivada per violència indiscriminada en situacions de conflicte armat internacional o intern.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

- ▶ **Raça:** color, origen o pertinença a un determinat grup ètnic.
- ▶ **Religió:** la professió de creences teistes, no teistes i atees, la participació o l'abstenció de participar en cultes formals en privat o en públic, ja sigui individualment o en comunitat, així com altres actes o expressions d'opinió de caràcter religiós, o formes de conducta personal o comunitària basades en qualsevol creença religiosa o ordenades per aquesta;
- ▶ **Nacionalitat:** pertinença a un grup determinat per la seva identitat cultural, ètnica o lingüística, els seus orígens geogràfics o polítics comuns o la seva relació amb la població d'un altre Estat; Constitueix un determinat grup social: els membres d'aquest grup comparteixen una característica innata o uns antecedents comuns que no és podin canviar, o comparteixen una característica o creença que resulta tan fonamental per a la seva identitat o consciència que no se'ls pot exigir que renunciïn a ella, i aquest grup posseeix una identitat diferenciada al país de què es tracti per ser percebut com a diferent per la societat que ho envolta. En funció de les circumstàncies imperants al país d'origen, podria incloure's en el concepte de grup social determinat un grup basat en una característica comuna d'orientació sexual.
- ▶ **Opinió política:** opinions, idees o creences sobre un assumpte relacionat amb els agents potencials de persecució esmentats en l'article 6 i amb les seves polítiques o mètodes, independentment que el sol·licitant hagi o no obrat d'acord amb tals opinions, idees o creences.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

I. Obligació dels Estats a no retornar, expulsar o extraditar a un refugiat al seu país d'origen ni a un altre en el que la seva vida o la seva llibertat corrin perill.

► Situació de les persones amb nacionalitat afganeses, nascudes i criades a Iran/Pakistan que mai han obtingut cap document/nacionalitat dels països que els ha vist néixer o on han crescut.

II. L'accés dels sol·licitants a procediments justos i eficaços

III. Obligació d'admetre els sol·licitants en el territori dels Estats.

► Absència de vies legals → Vies insegures → Incompliment de l'obligació dels Estats del dret de salvament marítim.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

- ▶ PETICIO: ASPECTES A TENIR EN COMPTE
- ▶ PROVES DOCUMENTALS I DECLARACIONS

PREPARACIÓ DEL RELAT

- ▶ Dades personals, adreça, estudis, feina, altres països visitats previament a l'arribada.
- ▶ Recorregut de la fugida, perquè Espanya, si vol retornar al país.
- ▶ Anteriors peticions
- ▶ Fets, motius, pertinença a grups, líders, ideologia, situació social, agent perseguidor
- ▶ Possibilitat d'aportar nova documentació.
- ▶ Sol·licitud fonamentada, explicació coherent i versemblant- que no contradigui la informació específica disponible, es pot comprovar la credibilitat.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

NECESSITATS ESPACIALS COLLECTIUS VULNRABLES

- Menors,
 - Menors no acompanyats,
 - Les persones amb diversitat funcional (discapacitats)
 - La gent gran,
 - Les dones embarassades,
 - Els pares sols amb fills menors,
 - Les víctimes de tràfic d'éssers humans,
 - Les persones amb trastorns psíquics
 - Les persones que hagin patit tortura, violació o altres formes greus de violència psicològica, física o sexual.
- Necessitats especials comprovades en una avaluació individual de la seva situació.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Serveis i programes específics : Actualment existents:

- ▶ **places residencials i centres d'acollida a refugiats,**
 - ▶ **subvencions públiques a beneficiaris de centres d'acollida de refugiats,** per cobrir despeses personals de primera necessitat, sanitat, transport, compra de vestuari, activitats educatives, formació lingüística, formació ocupacional, lleure, llars d'infants, interpretació i traducció, decessos, etcètera,
 - ▶ **subvencions públiques a entitats, per a programes** de: incidència política, accions de formació i de sensibilització per a la població en general, acollida, integració, etcètera,
 - ▶ Finançament a través, entre d'altres, de les següents fonts: Fons Europeu per als Refugiats, Fons Europeu per al Retorn, Fons Europeu per a la Integració de Nacionals de Tercers Països, Fons Social Europeu, etcètera. Amb aquest finançament s'han establert alguns programes estables, com ara el Projecte Esperança o la Xarxa Ariadna.
- Fons de Contribucions Voluntàries de les NNUU per a les Víctimes de la Tortura,
- ▶ Ajuts estatals per a defensors de drets humans.

Quin és el procediment

Cear, i altres entitats que fan acompanyament jurídic, social i psicològic ho exposa molt clarament

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

CITA PREVIA A POLICIA: província on estiguis ubicat

<https://sede.administracionespublicas.gob.es/icpplus/index.html>

Per la **sol·licitud inicial:** Policía solicitud de asilo.

Per la **renovació:** Renovación documento solicitante Asilo

DOCUMENTACIÓ A PRESENTAR

- ▶ Justificant de la cita
- ▶ Una fotografia grandària carnet
- ▶ Document de sol·licitant de protecció internacional, original i copia. (Full blanc o targeta vermella)
- ▶ En cas de canvi de domicili: padró.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

► Programa de refugiats (estatal)

Finançat pel MEYSS (SGII)

CONDICIONS D'ACCÈS	FASE 0	FASE 1	FASE 2	FASE 3
Cita amb Oficina d'Asil	EVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC dispositius d'emergència	ACOLLIDA centre d'acollida	Integració Ajudes econòmiques	Autonomia Suport puntual
	1 mes	6 mesos	6 mesos	6 mesos

18 MESOS MÀXIM

24 MESOS MÀXIM (VULNERABILITAT)

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Atenció jurídica, social i psicològica a sol.licitants de Protecció Internacional.

A Barcelona: SAIER.

CEAR

ACCEM, i altres

► **mateixes subvencions i programes**

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

CEAR CATALUÑA

Web: www.ccar.cat

▶ BARCELONA

C/ Junta de Comerç 26, 08001

Tel: [93 301 25 39](tel:933012539)

Fax: [93 317 03 43](tel:933170343)

▶ SANT BOI DE LLOBREGAT

C/Ramón Llull s/n (Escola Ciutat Cooperativa), 08830

Tel: [93 004 51 58](tel:930045158)

▶ SABADELL

Avda. Barberà, 175, 08203

Tel: [93 72 72 975](tel:937272975)

▶ ACCEM

C Casp, 118 Barcelona

Tel. 934099074

Web: <http://accem.es> Mail: Catalunya@accem.es

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

SAIER

Per a rebre atenció en el SAIER, s'ha de sol·licitar cita prèvia a través d'aquest [enlace](#).

- ▶ Com a mesura de prevenció de la Covid-19, les persones que tinguin cita prèvia no han d'acudir presencialment al SAIER. Des del servei ens posarem en contacte telefònicament per a realitzar l'atenció.
- ▶ El contacte telefònic es realitzarà a partir de la data programada (amb un marge d'una setmana).
- ▶ Les persones que es trobin en situacions d'urgència social o jurídica, o en altres situacions de vulnerabilitat podran dirigir-se presencialment a la seu del SAIER en la C/Tarragona, 141, perquè es valori el seu cas.
- ▶ El SAIER disposa de servei d'intèrprets per a les persones nouvingudes que portin al país menys de dos anys.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

PROGRAMA NAUSICA: AJUNTAMENT DE BARCELONA

Destinatari: sol·licitants o beneficiaris d'asil que han quedat exclosos programa estatal (sistema nacional d'acollida) o que si han estat inclosos no els ha permès assolir bon nivell per viure autònomament

► **Dos dispositius:**

- ❖ Dispositiu d'intervenció social i ajudes econòmiques que inclou; prestacions econòmiques per tal de fer front a situacions de vulnerabilitat econòmica i un pla de treball principalment orientat a l'augment de la ocupabilitat de les persones beneficiaries però que cobriria altres necessitats socials i psicològiques.
- ❖ Dispositiu d'acollida amb places d'estada temporal que inclou: cobertura de necessitats bàsiques i un pla de treball integral i individualitzat amb un ampli catàleg de serveis que inclouen: suport social, psicològic i professional; aprenentatge de llengües; orientació jurídica, formativa i laboral; i escolarització dels infants i adolescents.

VIES SEGURES: QUESTIONS PREVIES

► Requisits d'entrada UE:

-Visat / No visat (països amb exempció visat entrada espai Schengen)

Tipus de visat:

-A trànsit aeroportuari

-C Visat de curta durada: Uniforme / VTL

-D, residència

Segons la seva finalitat es distingeix entre:

-Visat per a reagrupació familiar.

-Visat de residència i treball: sota aquest epígraf es troben agrupats els

-visats de residència i treball, visats de residència i treball de temporada i visats de recerca.

-Visat d'estudis

-Visat de residència per a inversors

-Altres sense finalitat laboral: habilita per residir a Espanya sense exercir activitat laboral o professional. S'inclouen els visats per a les persones amb estatut de protecció internacional.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Sol·licitud: (Territori / Frontera) (urgència /ordinari)

- Refugi
- Protecció Subsidiària

Familiars: (Interior. Exterior, Art. 6.3 RLOEX)

Extensió Familiar

Reagrupament Familiar.

ORGAN COMPETENT

- ▶ Oficina d'asil i refugi. Una única oficina centralitzada a Madrid. Òrgan de tramitació, dependent del Ministeri del Interior.
- ▶ Comissió Interministerial d'asil y refugi. Òrgan col·legiat adscrit al M. Interior, format per representats dels departaments de: exterior, interior, justícia, immigració, acollida d'asil i igualtat.
- ▶ Determinació reglamentària de les funcions

Llocs de presentació

- ▶ ***Territori, es provincial:*** Oficina d'asil i refugi, oficina estrangers, comissaria policia. Llocs que reglamentàriament s'estableixi. (Art.17) (Centres penitenciaris)
- ▶ ***Frontera, davant la policia de fronteres marítima, àrea, terrestre.*** (Polissonatge).(Art. 21) Ceuta i Melilla, creació d'oficines, frontera.
- ▶ ***CIE,*** al mateix centre.(Art. 19.4, Art. 25.2)

Determina el procediment. Territori / frontera

- ▶ •Art. 22 LOEX. Dret assistència jurídica gratuïta

Procediment administratiu.

- ▶ •Art. 25.3 LOEX. Requisit d'entrada, no aplicació.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

A FRONTERA

- ▶ **Inadmissió a tràmit / denegació** : 4 dies, resolució motivada. (Art 20,25,c,d,f. Infundada) Reexamen. 2 dies. Suspèn els efectes. 2 dies resolució R. Reposició..... Recurs co-ad, mesures cautelars, (art.135IJCo.ad, urgència) O R. Revisió, denegació.
- ▶ Silenci positiu: Conflicte 96 h. AN / OAR 4 dies hàbils. CIE 4 dies.
- . **Admissió** : Entrada a territori i continuació del procediment.

SOL·LICITUD A FRONTERA DRETS

- ▶ •Art. 16.2 preceptiva l'assistència lletrada a Frontera / CIE. Compren la formalització, tramitació fins la finalització. Recursos.
- ▶ •Art. 16.4, tota la informació es confidencial.
- ▶ •Art. 17.2, la entrada ilegal no es sanciona
- ▶ •Art. 17.3, la persona serà informada: Procediment, drets i les obligacions, contactar amb l'ACNUR, conseqüències de incompliments.
- ▶ •Art. 17.5, mesures diferenciades si es necessari per a grups vulnerables o motiu de sexe.
- ▶ •Art. 17.6, paper de l'entrevistador. Col·laborador.
- ▶ •Art. 19.4, dret a entrevista amb advocat/da prèvia. Intèrpret.

INADMISIÓ A TRÀMIT

Manca de competència:

- ▶ Reglament Dublín III
- ▶ No correspon segons convenis internacionals

Manca de requisits:

- ▶ Poder o ser reconeguda per un tercer Estat, que atorgui protecció efectiva contra la devolució
 - ▶ Tercer país segur
 - ▶ Petició reiterada, sense nous motius rellevants
 - ▶ Nacional d'un estat membre de la UE
-
- ▶ Constatació posterior de les raons d'inadmissió serà causa de denegació a territori.

SOL·LICITUD FORMULADA AL CIE

- ▶ Intern sol·licita al Director del CIE, petició escrita
- ▶ Entrada il·legal no es sancionada. Documentació (Art. 17.2)
- ▶ Informació drets i deures
- ▶ Possibilitat de registre de la persona
- ▶ Empremtes dactilars
- ▶ Aplicació del R. Dublín III
- ▶ CIE, comunica al jutjat que ha acordat l'internament, admissió a tràmit llibertat
- ▶ Art. 58.4 LOEX.(Devolució / expulsió)

DRETS I DEURES

- ▶ A ser documentat
- ▶ A advocat i intèrpret
- ▶ A comunicar-se amb l'ACNUR
- ▶ Suspensió d'expulsió, devolució, extradició. Excepció
- ▶ Conèixer el contingut de l'expedient
- ▶ Assistència sanitària
- ▶ Prestacions social específiques
- ▶ Cooperar
- ▶ Presentar el mes aviat possible els mitjans de prova
- ▶ Empremtes dactilar, foto i a ser gravats prèvia informació
- ▶ Informar sobre el domicili
- ▶ Comparèixer quan sigui requerit

DRETS I DEURES

► Drets dels sol·licitants de protecció Internacional

- **Padró:** passaport i /o document de sol·licitant de P.I.

Accés al padró: temàtica del padró sense domicili fix.

- **Accés a la Salut:** padró i documents com a Sol·licitant de P.I.

- **Dret a treballar:** a partir del 7 mesos des de l'entrevista a policia

DENEGACIÓ:

Notificació: en el termini d'un mes, obligació sortida del país.

Recurs potestatiu de reposició amb sol·licitud de suspensió: un mes sense resposta: silenci positiu—continuen els drets i deures com a Sol·licitant de Protecció Internacional (nova interpretació advocacia de l'Estat). Instrucció Generalitat que exposa i avala la mateixa.

en el termini de dos mesos:

Recurs contenciós-administratiu amb mesura cautelar de suspensió dels efectes que implica la denegació.

PROTECCIO INTERNACIONAL I ACOLLIDA

Concessió ASIL/REFUGI

Residència per cinc anys renovable.

Extensió al nucli familiar: cònjuge, fills menors de 18 anys i convivents a càrrec (amb prova).

Nacionalitat espanyola: la podran demanar als cinc anys de residència.

PROTECCIÓ SUBSIDIARIA

CIRCUMSTANCIES HUMANITARIES: Cas de Veneçuela. Especial referencia als passaports i la seva validesa, i procediment per obtenir la TIE i renovacions posteriors.

ARRELAMENT LABORAL

Sentencia del TS

Inclou en aquest supòsit les persones que han treballat de forma regular, i poden acreditar relació laboral de al mínim sis mesos a jornada de mínim trenta hores en els últims dos anys - abans de fer la sol·licitud de residència-.

Han de tenir també: passaport vigent, padró o acreditació estança de dos anys mínim, certificat d'antecedents penals del seu país d'origen - validesa sis mesos- legalitzat i traduït si es el cas i no tenir antecedents penals a Espanya.